

Úloha státu při naplňování práv pro osoby se zdravotním postižením, včetně práv sluchově postižených

JUDr. Pavel Ptáčník

Vládního výbor pro zdravotně postížené občany

- Je koordinačním, iniciativním a poradním orgánem vlády České republiky pro problematiku podpory osob se zdravotním postižením.
- Ve své činnosti usiluje o vytváření rovnoprávných příležitostí pro osoby se ZP ve všech důležitých oblastech života a vytváření podmínek pro jejich začlenění do společnosti.
- Mezi oblasti, které považuje za prioritní, patří vzdělávání, pracovní uplatnění, mobilita, sociální zabezpečení včetně sociálních služeb.

Složení Vládního výboru

- Výbor má 20 členů. V jeho čele stojí předseda vlády ČR, výkonnou místopředsedkyní je zmocněnkyně vlády pro lidská práva, funkce místopředsedů zastávají ministr práce a sociálních věcí, ministr školství, mládeže a tělovýchovy, ministr zdravotnictví a předseda Národní rady osob se zdravotním postižením (střeškové organizace zdravotně postižených České republiky).
- Ve Výboru jsou zastoupena i další ministerstva, která jsou důležitá z hlediska problematiky zdravotně postižených, členem je také představitel zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením.
- Účast zdravotně postižených osob na činnosti Výboru je dále zaručena členstvím čtyř zástupců Národní rady osob se zdravotním postižením.

Nejvýznamnější aktivity Vládního výboru

- a) Legislativní činnost – připomínkování připravovaných právních předpisů z hlediska potřeb a zájmů osob se zdravotním postižením.

- b) Naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny - cílem je finančně přispívat na odstraňování bariér u veřejných budov a dopravních staveb (úřady, školy, zdravotnická zařízení, nádraží apod.), které byly zbudovány ještě před účinností stavebních právních předpisů, které bezbariérovou výstavbu ukládají.

Do programu mobility se mohou hlásit města a obce z celé České republiky, které předloží ucelené záměry bezbariérových tras.

Nejvýznamnější aktivity Vládního výboru

- c) Realizace dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit občanských sdružení zdravotně postižených z celostátní působností.
- d) Mezinárodní spolupráce s orgány Evropské unie, Rady Evropy a Organizace spojených národů.
- e) Vypracovávání národních plánů podpory a integrace pro osoby se zdravotním postižením, které následně schvaluje vláda. Od vzniku Vládního výboru (od roku 1991) je v České republice realizován již pátý národní plán.

Přehled vládou schválených důležitých dokumentů napomáhajících integraci osob se zdravotním postižením do společnosti

- Národní plán pomoci – 1992.
- Národní plán opatření pro snížení negativních důsledků zdravotního postižení – 1993.
- Národní plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením – 1998.
- Střednědobá koncepce státní politiky vůči občanům se zdravotním postižením – 2004.
- Národní plán podpory a integrace pro občany se zdravotním postižením na období 2006 až 2009 – 2005.
- Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010 až 2014 – 2010.

Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010 až 2014

- Schválený usnesením vlády ČR č. 253 ze dne 29. března 2010
- Navazuje na Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením, kterou v prosinci 2006 schválilo Valné shromáždění OSN, a kterou v září roku 2009 ČR ratifikovala a pro náš stát vstoupila v platnost 28. října 2009.
- Úmluva nezakládá žádná nová práva, pouze ukládá důsledné naplňování existujících lidských práv a svobod z hlediska osob se zdravotním postižením. Uznává jejich důstojnost a rovné postavení, právo na samostatnost a nezávislost, na svobodné rozhodování, podporuje zapojení osob se zdravotním postižením do všech politik, které se jich dotýkají. Za mimořádně důležité Úmluva pokládá zajištění přístupu zdravotně postižených k fyzickému, ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu prostředí, ke vzdělávání, k rehabilitaci, k informacím a komunikaci. Účelem Úmluvy je podporovat, chránit a zajišťovat plné a rovné užívání všech lidských práv a základních svobod všemi osobami se zdravotním postižením a podporovat úctu k jejich přirozené důstojnosti.

Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010 až 2014

- Základní podoba nyní platného Národního plánu obsahově i strukturou vychází z úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a z obecných zásad, na kterých je Úmluva založena.
- Pro zpracování dokumentu byly vybrány ty články Úmluvy, které jsou v tomto období z hlediska vytváření rovnoprávného a nediskriminujícího prostředí pro osoby se zdravotním postižením nejdůležitější a nejaktuálnější.
- Národní plán je rozdělen do samostatných kapitol v návaznosti na jednotlivé články Úmluvy. Každá kapitola vedle citace příslušného článku Úmluvy dále obsahuje stručný popis stávajícího stavu a cílů, kterých má být prostřednictvím opatření dosaženo, a soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení resortu, který je za jejich plnění odpovědný.

Aktuální témata Národního plánu

- Hledání cest ke zlepšování přetrvávající nepříznivé situace v zaměstnávání osob se zdravotním postižením.
- Systematické pokračování v odstraňování bariér u veřejných budov i dopravních staveb, které byly postaveny ještě před účinností stavebního zákona, který bezbariérovou výstavbu uložil.
- Důsledné uplatňování principu inkluzivního vzdělávání pro žáky a studenty se zdravotním postižením všude tam, kde je to možné a vhodné, návazně systematicky řešit podmínky vzdělávání studentů se zdravotním postižením v rámci terciárního stupně vzdělávání.
- Zachování specifických dotačních programů pro organizace občanů se zdravotním postižením, jejichž cílem je zabezpečení veřejně účelných i vzájemně prospěšných aktivit pro tyto osoby.

Nejvýznamnější opatření realizovaná prostřednictvím Národních plánů ve prospěch osob se sluchovým postižením

- Spolupráce na přípravě a prosazení zákona č. 155/1998 Sb., o znakové řeči
- Příprava novely zákona o znakové řeči a přijetí zákona č. 384/2008 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob.

Zákon definuje nejpoužívanější komunikační systémy pro neslyšící a hluchoslepé osoby.

Neslyšící a hluchoslepé osoby mají právo svobodně si zvolit z komunikačních systémů uvedených v tomto zákoně ten, který odpovídá jejich potřebám. Jejich volba musí být v maximální možné míře respektována tak, aby měly možnost rovnoprávného a účinného zapojení do všech oblastí života společnosti i při uplatňování jejich zákonných práv.

Nejvýznamnější opatření realizovaná prostřednictvím Národních plánů ve prospěch osob se sluchovým postižením

- Povinnost upravená zákonem o rozhlasovém a televizním vysílání a zákonem o České televizi, opatřovat stanovené procento pořadů otevřenými nebo skrytými titulky pro osoby se sluchovým postižením.
- Povinnost vytvářet podmínky pro postupné zavádění světelného signalizačního a informačního systému pro sluchově postižené ve veřejných dopravních prostředcích.

Nejvýznamnější opatření realizovaná prostřednictvím Národních plánů ve prospěch osob se sluchovým postižením

- Speciální úpravy pro sluchově postižené ve stavbách určených k užívání veřejností upravené stavebními právními předpisy.
- Vytváření podmínek pro zavedení simultánního přepisu mluvené řeči při soudních jednáních pro osoby se sluchovým postižením.
- Vytvoření systému plošného screeningu sluchu u novorozenců.

Děkuji Vám za pozornost

Kontakt:

JUDr. Pavel Ptáčník

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany

Úřad vlády ČR

Nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha I

Tel.: 224 002 241

E-mail: ptacnik.pavel@vlada.cz